

Narodni list.

Pučki list za politiku i pouku.

„Narod bez narodnosti jest tielo bez kosti!“

Br. 2.

Volosko-Opatija u četvrtak 9. siječnja 1902.

God. III.

Náš parlament.

Ovi dni nastavlja bečki parlament svoje delovanje, ili bolje rekuć, svoje nedelovanje, prekinuto pred božićnemi blagdani. Rekli smo nedelovanje za to zač je već parlament odprt nekoliko meseci a još ni zaključil ni jednega za narod koristnega zakona, još ni zaključil ni državnega proračuna za leto 1902. Dokle se va drugih država proračun zaključil redovito prije konca leta kod nas va Austrije nismo toga deživeli već puno let. Uzrok temu je parlament ki se bavi z raznimi pitanji, koja sva su manje važnosti dočim se skupni interes države i dobrobit naroda nekako pušća z vida. Da pak parlament tako slabo skrbi za interes države uzrok je opet narodnostna borba navlastito med Čehi i Nemci, koja je va Českoj i Moravskoj jako oštra i koju su zastupnici naroda prenesli i va parlament. Va Českoj i Moravskoj živu dva treta dela Čeho-Slovena a jedan treti del Nemca. Za svem tem bi hteli Nemci Čehom gospodarit, za svem tem se Nemci prave z rukami i z nogami da Čehi dobiju va svojoj zemlji jednake pravice kakove imaju oni sami. Čovek ne bi skoro to veroval a vendar je tako. Po članku 19. državnega temeljnega zakona imaju najme svi narodi i svi jeziki va Austrije jednake pravice. Ta se zakon zove temeljni ili fundamentalni jerbo se na njemu temelje svi zakoni po kojimi se naša država ravna i vlada. Za svem tem da je ta zakon nekakov fundament države ipak se ga ne vrši pravdom.

Vidimo najme koliko se moraju Čehi borit da pridobe jednake pravice kako ih imaju Nemci, znamo koliko se moramo mi Hrvati i Slovinci va Istre borit da dobijemo jednake pravice kakove imaju Talijani premda bi guveran moral i Čehom i nam dat te pravice jerbo je takov zakon.

Da imaju svi narodi va Austrije jednake pravice kako to zakon propisuje onputa bi na jedanput prestala narodnostna borba, onputa se nebi već Čehi klali z Nemci, onputa ne bi bilo uzroka da se i va parlamente kolju onputa se ne bi va parlamente razpravljalo o jezikovnih a i narodnostnih pitanji jerbo ih ne bi bilo, onputa bi parlament imel dosti vremena da dela zakoni koristni za celu državu i za sve austrijske narode.

Pravica je fundament svakoga kraljevstva, pak neka bude i puli naš tako, jerbo kako ne more ni jedna kuća dugo trajat prez fundamenta tako ne more ni država dugo obstojat ako nima za fundament pravicu. Narodi va Austrije su već svi probudjeni. Svi će da imaju one pravice, koje njim zakon daje, za to mora guveran, ako će imat mira, ako će da parlament vrši svoju dužnost narodom te pravice dat. Ako pak guveran tega neće, bit će sam kriv da se državni interesi Austrije tako zanemaruju.

Izvjeste

odbora za preuzete protugarancije za gradnju električne željeznice sa strane občine Volosko-Opatija.

(Svršetak.)

Ovaj razmjor jest za sada kako rečeno gori takav, da bi na teret občine Volosko-Opatija otpadalo po prilici $\frac{1}{2}$, a na teret občina Lovran-Veprinae $\frac{1}{2}$, celog iznosa. Nu opaziti moramo, da ovaj razmjor neće ostati uvijek isti, jer čim budu još dalje napredovali Lovran i Veprinac, kao su počeli u zadnjim godinama, će i njima rasti propis poreza, te će kasnije postati ugodnije za našu občinu, tako da neće na istu otpadati više $\frac{1}{2}$, nego možda samo $\frac{1}{3}$, ili jo manje zajamčenog iznosa.

Ako imsdemo odgovoriti na pitanje jeli će občina ikada doći do toga, da će morati doplačivati zajamčeni iznos, priznati moramo, da je moguće da željeznica neće davati toliko prihoda da bi se mogli plaćat troški i 4% kamata na kapital.

Nu kod toga treba uzeti još nešto u obzir. Obveza občine ne počinje odmah nego tek nakon 5 godina. U dvih prvih 5 godina pako će se odnošaji kod željeznice svakako već ponešto urediti te će u to vrijeme željeznica već imati toliko prihoda, da će se moći uzdržavati bez prinosa, ili pako će se do onda već uvijetati da celo poduzeće u obće ne rendira, i će biti do onda isto već ili napušteno ili stavljeno na druge temelje.

Treba najme pomisliti i to, da celi garantirani prinos od 40.000 kruna sveukupno još nije velik, obzirom na uloženu glavnicu i potrošak i da poduzeće neće moći da od istoga živi, već da će morati ako ne bude vlastitih dohodačka ili preurediti se ili pako prestati.

Osim toga treba uzeti u obzir to, da će se ono, što bi se jedne ili druge godine moralo doplatiti, občinama opet povratiti ako bi željeznica kasnije imela toliko dohodka, da bi još štogod preostalo preko 4% kamata na glavnicu.

Radi toga može se reci da je moguće da će občina morati štogod doplačivati, a moguće i to, da neće do toga doći, i da občina neće imati kod toga nikakove štete. Na drugoj strani treba uzeti u obzir koristi koje će občina i njezini stanovnici imati od toga poduzeća.

Bezdvoybeno je, da će željeznica biti velika udobnost za sve, koji su ovdje nastanjeni, a pošto stranci sada dnevica traže udobnosti svake vrsti, temelje je nade, da će željeznica dovesti nam dosta ljudi, koji inače ovamo ne bi dolazili. To se vidi kod drugih lječilišta, da svako olakšenje prometa znatno povisuje i broj dolaznika.

Vidi se također, da na to u velikoj mjeri računa i južna željeznica, koja se imade koristi od električne željeznice nadati samo onda, ako ista pospješi broj dolaznika. — Južna je željeznica upravo radi toga dozvolila dosta znatnu garanciju, te se dakle vidi iz toga, da ona računa na to, da će električna željeznica broj gostova povisiti. Čim pak se samo malo povisi broj gostova bit će obćini i obćinarom odmah nadoknadjen svaki iznos kojega bi možda občina morala plaćati u ime garancije.

Prigovor da će željeznica time što pospješi razvitak u Lovranu i Veprincu naškoditi Opatiji radi konkurence, koja bi usljed toga Opatiji mogla nastati po mojoj misli ne vrijedi, jer prije svega Lovran nema tako ugodne temperature kao što Opatija, te radi toga u glavnoj t. j. zimskoj sezoni ne može Opatiji činiti ozbiljne konkurence. Osim toga pako dokazuje izkustvo u drugim krajevima da lječilišta nalazeća se jedno uz drugo, ne čine međusobno konkurence, nego pospješuju jedno drugo jer stranci tim rađe zalaze u jedno mjesto čim više prilike imadu za zabavu.

Isto tako ne vrijedi prigovor, da će željeznica naškoditi prometu radi toga da je cesta preuzka.

U drugim mjestima na primjer u Gracnu načinile su se željeznice po mnogo užim cestama nego su ovdajšnje, a ipak je tamo promet puno veći nego li ovdje. Osim toga odpasti će usljed željeznice puno vozova te će biti usljed željeznice na državnoj cesti manje praha i štopota nego li sada.

Pa je i utemeljene nade da će otvorenje električne željeznice pospješiti otvorenje paralelne ceste vrhu Voloskoga i Opatije.

Društvo imaduće se ustanoviti, imati će svoje sjedište u Opatiji, te će usljed toga naša občina imati nekakovu korist.

Obzirom na sve ove činjenice drži odbor da će biti koristi, koje će željeznica pružati ovdajšnjem stanovništvu više nego da izravnaju eventualna šteta, koju bi občina mogla imati usljed toga što preuzme zahtjevasuu protugaranciju.

Toga radi predlaže odbor Slavnomu obć. zastupstvu sljedeći:

Zaključak.

I. Preuzimlje se od zem. odbora zahtjevana protugarancija za prinose ustrojiti se imaduće željeznice Matulje-Lovran u smislu izjave predložene od zemaljskog odbora i ovlašćuje se obćinsko glavarstvo, da odnosnu izjavu u ime občine podpiše, a to uz uvjete da se društvo obveže da će svoje sjedište imati u obćini Volosko-Opatiji.

II. Da se društvo obveže da će se kod namještenja službenika u prvoj vrsti u obzir uzeti domaći ljudi, te barem polovicu uzimati između ovih.

Dopisi.

Iz Zbandaja. Otvorenuje podružnice sv. Cirila i Metoda u Zbandaju.

Na blagdan sv. Stipana mučenika sabralo se prilično naroda u oštariji g. Antona Milanovića u Zbandaju sa svim tim, da je bilo jako ružno vreme. Družbu je zastapao g. Ante Iskra učitelj u Baderni, ki pozdravi i rastumati narodu svrhu sastanka. Njegov govor donasaše u kratko, da ga znadu i drugi.

Najprvo pozdravi prisutne — u ime glavne Družbe, da su se po ovako slabom vremenu odazvali pozivu njihovih prvaka, a za tim im rastumati ovako ime i zadaću glavne družbe sv. Cirila i Metoda i njezinih podružnica:

„Vi moji dragi Zbandajci najbolje znate, koliko se morate boriti da dobite školu, u kojoj bi se učila vaša dica u svo-

jem slatkom hrvatskom materinskom jeziku. Vaši prvaci već više godina prekoračuju prage raznih ureda ili uličica i jedva sada obećalo im se stalno samo školu a za stan učitelja trebat će opet molit i klanjat se livo i desno.

Kako je kod vas, tako je na mnogo mista po našoj tužnoj Istri, gdi naš narod živa. Svaki posjednik ki plaća šturu, plaća od te šturu za školu 10 do 14 solda po svakom flijorinu, i to već više od trideset leta.

Sami Zbandajci platili su u toliko lita više od 10 tisuća flijorini, a još ni danas imaju školu.

Da je škola potrebna to dobro znaju oni ki nam zapovijedaju. pak bi hteli dati nam njihovu školu najme talijansku, jer po jeziku kakovoga ljudi govore poznaju se ča su i kamo spadaju.

Oni znaju, da škola odpre narodu oči, kako ih je odprla i njim, pak se boje da bi ta narod kad bi imao školu počeo iskati svoje pravo, a to bi za njih bilo zlo, zač ih onda ne bi narod držao za gospodar; da pak se to ne dogodi oni ga drže u neznanju da tako s njim laglje vladaju.

Škola je, ka uči čovika za ovaj svijt Vi znate da je čovik najplemenitiji stvor iza Boga. On se odlikuje svojim razumom, svojom dušom i svojom slobodnom voljom. Njegova duša uvijek radi kroz naša takozvana osjetila a podpomažu ju u tom volji i razum, koji uvijek nešto nova izmišlja. Kako pak čovik ima volju sklonu i na zlo tako vidite moji dragi, za njom se povede i razum pak onda izmišlja uvijek kako bi drugo zlo učinio i tako bi uvijek u većem zlu napredovao, dok u njemu ne pogine. Isto je kao se razum čovječji nauči uvijek zmišljati dobro; on uvijek u tomu dobru napreduje, a podupire ga njegova duša i volja. To dobro nauči se čovik u školi.

Ako pogledamo druge životinje videt ćemo, da je Bog svakoj odlučio njezin posao, u kojem se one ni ne poboljšavaju ni ne pogoršaju, dočim čovik svojim razumom i svojom slobodnom voljom ako se ne uči dobro postane div i gori od svake živine. Radi tega vidite je škola prekorkristna.

Škola nam je potrebna već i za to, začto svi narodi u našoj prostranoj Austriji imadu više svakovrstnih škola nego mi, pak onda mi moramo biti najsiromašniji i najzapašteniji.

Ako mi ne verujete pogledajte po svoj našoj miloj Istri i viditi ćete da velik broj svakovrstnih impjegati trgovci štita nisu našega roda ni zajika, nego su Talijani a začto? Jer oni imadu za to svoje škole, pa mogu postati ča im je drago. Pogledajte sada ona tužna sela, gdi ubogi naš narod živi, pa ča ćete videti? Tu se mući i staro i mlado od rane zore do kasne noći, da nasiti gladne trbuhe i napuni prazno šepove lahkokrkih impjegata, trgovaca i št d a začto? Zašto nije siromahu drugo ni sudjeno kad nima nikakove škole. kad nezna čitati ni pisati.

OVAKVI ljudi, kad ne govore našiga zajika, kad ne pripadaju narodu komu mi pripadamo najme hrvatskomu ili slovinakomu ovi ljudi imaju napram siromahom nikakove milosti, nego ga deru i gale do kosti, ča vi na žalost jako dobro poznate i čutate. — Da pak imamo takovih škola, kako on

mnozi i mnogi vaš sin ne bi kopsao, nego za gospodskim stolom sidio i vama pravednije sadio.

Za to vidite, da se našem tužnom narodu po selih pomore, osobito u ovom kapitanatu, dobri je Bog nadahnuo naše pravke, da se osnuje jedno društvo, koje bi priskrbilo škole našem narodu u našem zajniku. Tako su osnovali društvo i prozvali „Družba sv. Cirila i Metoda za Istru“. — Dali su joj ime od ovih sveci, jer su oni bili našega slovinskoga roda i još pred tisuću leta navišćali viru Isusovu našim starim u jeziku onom, kojim mi danas govorimo. Stotine i stotine leta su se mnčili drugi popi i fratzi ki nisu govorili zajnikom naših starijih, ali nisu mogli ništa opraviti zašto naši stari nisu htili zapustiti svojga zajnika nego su radje živili kako nevini pogani. I mi se moramo zubi i nokti protiviti tujimu zajniku, koga bi nam htili posiliti naši neprijatelji samo da nam laglje stave žpaga na vrat, pak nas vode kak'o i kamo će.

Vi ste dragi moji puno trpjeli za radi svoga jezika i pravo ste učinili, da se niste htili podati.

Svak'i, ki se je upisao u tu Družbu platilo je na lito koliko je premoaga; ki florin, ki dva, a bilo ih je ki su dali 100 i 1000 for.

Tako se je sakupila suma, kojom se je mislilo pomoć našem narodu u Istri. Ali to je bila kako muha medvidu, jer potreba je bila velika, a naša Družba slaba i mala. Da se pak ta školska Družba bolje ojača i obogati, naši su skrbni prvaci osnovali na temelju svojih pravila važne podružnice. — Glavna Družba je samo jedna a podružnice more biti i na štoine, a sve te podružnice su pod nadziranjem i zapovjedju glavne Družbe.

Ono ča su žile, po kih teče krv i tako uzd'ži naše t'lo, to su podružnice za našu glavnu Družbu. Čim zdravija je krv i čim krepše su naše žile, po kih teče krv, toliko žestće je naše t'lo. Isto tako ča više saberu podružnice same, tim je jača glavna Družba a toliko prvo će ona moć dati našem narodu škole gdi jih potrebitje.

Mi u ovim kapitanatu najbolje znamo kolika je korist te naše Družbe; za tu triba da i ova naša mlada podružnica sabira. Pogledajte Badernu, Kaštelir, Livade, Vabrigu tamo je glavna Družba potrošila i troši na milijare.

Sav novac je skoro žnj hrvatskoga kmeta siromaha, ki od usta svojih odkida, da pomore brata svoga. Naša braća izvan Istre sjećaju se svaki dan nas i naše dice. — Toj našoj braći najbolje i najplemenitije čemo se odužiti ako si i mi sami pomoremo koliko moremo, jer oni će to videti, pak će reći: „Eto, oni jadni dilaju ča moru, a sad ajde da im i mi pomoremo“. Svaki novčić ki date u tu podružnicu biti će vam stotruku povećan od vaše vlastite dice i od Boga.

Ovim beći, što sakupite danas i unapred vi i druguda među našim narodom sagraditi će se škole u kojih će vaša dica učiti se moliti za vas i svoje dobročinitelje, učiti će se vas poštovati i ljubiti, pak i nastojati da vam jednom vrate na budi koji način. Blagoslivljati će prah grobova vaših moliti da vam Svemogač Bog plati što ne na ovom, onda na drugom svitu po moćnom zagovoru naših zaštitnika svetoga Cirila i Metoda. (Sliedi.)

Iz Mošćenic. Već od više dan se je govorilo, da će Podružnica prirediti božično drvo za decu. Deca su nestrpljivo čekala ono za polne da fini blagoslov, a onda svi u Čitaoncu. Dvorana Čitaonice je velika pa ipak na zalost svih mošćenčkih mački bila je pucnata: dece: staro i mlado sve je čekalo da se zastor dignu i da počme predstava. Morate naime znati da je Podružnica uz božično drvo priredila i deklamaciju i igru.

Deklamirale su tri draške djevojčice, pravi anđelčići, Vjenu, Ufanje i Ljubav na sveobće zadovoljstvo.

Predstavljalo se pak igricu: „Dječje radovanje“. I ta igra ispala je preko oćakivanja. — Osobito su lepo odigrale svoje uloge Marija Sparožić i Josipa Negovetić,

koje premda malene i za prvi put na pozornici izvele su ipak svoje uloge jako lepo, tako da se nadamo, da će nas one svojim umjećem više puta liepo razveseliti. Osobito svidio se svima starac Badnjak kad je došao onako naprčen s bisagama preko ramena u kojima je bilo svega i svačesa za našu milu djecu.

Iza kako je predstava svršila i iza kako su djeca po mogućnosti nagradjena bila, nastavili smo mi veselje i nadalje. Do pol noći je dvorana bila krcata ljudi, a kasnije nekoliko njih zabavljalo se do zore. Božično drvo sa deklamacijom i igrom pogodilo je naše mačice va pravo mesto. Počeli su njavkat po svem grade kako da je mesec marč. Najprvo su malo provali vrtet se ali kako su videli da ih ni nego jedan par i pol šli su kantajuć po grade, a kantali su „Nella patria dei gatti...“ a za tim su se zgabili, Bog zna kuda ni kamo. Živila naša Podružnica!

Iz Cresca. Cestiti gospodine urednice! Mi smo ulezi va novo leto; zato mi dopustite, da se pozabavimo u Vasemu listu, sa mojima cresanima, ki me rado hebaju, jer znaju da njim vavek istinu govorim, da njim delim dobre savete, a i da njim odkrivam nepravice nasi komunisti kada meni povedi Blizgavica.

Zahvalite dunka i vi moji kuriozi, dobremu uredniku ovega lista, ki je toliko dobar da nam dopusti malo se razumeti o našim nevojama va ovome listu. Hvala dunke živio urednik!

Najprvo, dragi moji građani, vam čestitam novo leto: da bi i k letu zdravi bili i mogli svi delati za dobro nasega zajnika! Blago je nasi neprijatelji, koji kuntra nami delaju. ali ako budemo pametni i složni čemo je predobiti, jer je pravica i Bogu draga, pa će nas jadne i Bog pomoći. Sem rekeli, da budemo zdravi, za delati, ma za delati i dobro delati vaju znati ce da delamo i kako da delamo: nije pravo? Da tako ne!

Dunka mi već znamo ce imamo udelati, imamo udelati, da va nasemu gradu bude vladala pravica, da se već ne bude pragonilo naš frvatski zaik, da nam se dade za našu decu frvatske škole, a da se greju va talijanske, pa nis ne naučiju, da se i nami siromahom za decu deli stipendije, za da i nasa deca cesagod budu za pomoci nas sirote. — Sve ovo a i jos drugo imamo udelati.

Ma već ja cujem neke mej vami, ki mi deju: ajde z Bogom! Kako čes ti da mi sve to udelamo, kada smo injoranti smo brižni kopaci pa nis neznamo nego malo u kampanji delati i malo ribi latiti!

Ma — prostite da vam recem — ne mojte biti takvi pandoli, ne mojte da vam se nasi neprijatelji smijeju! Recite mi: do kuda riba smrdi? Do glave šior. Ma dunka ako nas grad smrdi, ili pak ako va nasemu gradu nema pravice, ako se nas siromaha proganja i tlač, to je za to, jer glava smrdi, nije tako? Vero je. Ma ako dete, da je vero, ka je tu glava do grada? Je reprezentancija do komunaa! Dunka, jer reprezentancija smrdi, za drugo ne reći.

Vrnimo dunka malo na nju nase oko. Svi znamo da va reprezentancije je trejset ljudi. Ovi su judi na votaciji do nas birani. Ma zac? Da va sedutah brane nase pravice, da gledaju da se ne tratiju beci bez potrebi, da gledaju da se cuvaju dobre stare uzancije, da se nikomu zva ne udelu. Za ovo smo ju poslali va komunu i tako mora da dela.

Kraj je zapovedil da se reprezentancije delaju va gradovi, da bi mogli zapreciti podestadu svak'o zlo delo, i da on tako bude i zapovedal po pravici.

Ma jeli taka nasa reprezentancija? Oh, Boze moj! da bi taka bila, ne bi se tolike nepravice udelale! Ma eva prava fotografija nase repreaentancije.

Vi dobro poznivate one arlekinu, ki se na feru prodavaju, kima kada deca potegnu spagić oni dvie podignu noge i ruki. Taki su de precizo judi do nase reprezentancije! — Oni, kada je ura se sakupiju u kunsiliju, pa eto vam ulizeju nasa tri dotura sa očalima na nosu, i sedu va sredi: a kada jeden od njih udelu koju propustu

dvie svi — ka arlekini kada se potegne spagić — dignu ruki i nogi pa receju: — amen. Bože: tako, tako neka bude šior doktor! Ne gledaju oni, ne, jeli ta proposta koristna nasemu gradu, ne gledaju jeli to pravedno, jeli stetno za nas, ma vavek receju: amen, šior doktor.

Sram jih bilo! Oni su ondeka da branju pravicu, a oni na svaku nepravicu se pustiju moviti ka arlekinu!

Pa će nam još imeti obraza Dentista i stari „čudemo un oćo“ i kumpauja prit povedati, da oni hoćeju da va kunsiliju se dela po pravici! Ma ja njim dem da oni hoće da se dela po arlekinsku a nis drugo. Kada oni hoćeju da se dela po pravice, zac se nisu digli u kunsiliju i protestirali almanko kada su va jednoj seduti doturi udelali propustu, da vaju nas frvatski grad u svemu potaljanit. Vaju dunka distrujiti stara lera imena: „Zagrad, Veli dyor, Va, rosina, Lucica, Prekriž“ i druga lera imena za klasti, ki zna ka vrazja talijanska imena koja cemo do malo cuti i videti po kuntražah, jer su reprezentanti rekli: amen. Šior doktor — tako distrujite sva ova frvatska imena!

Ma jos ako oni hoćeju da se dela po pravici, zac nesu otvorili usta va zadnjoj seduti, da se po pravici udelu, kada je podestad potegnul svoj spagić, da se podeli i drugi stipendiji do istega lasita drugemu sinu maranguna Celle, jer da mu je va letu sir Cello pepal lepo svoju decu va plavi po portu i da mu je služil va kni njegovoj — kada zakon zapoveda, da se ne more istom oću dva stipendija dati, ma vaju jednomu jeden, a drugi drugemu i to vaju dati onima ki ima više potrebi.

Ma ce cete arlekin je vavek arlekin, pa vaju da skace kako ga se potegne! Jos bi vam ji mogal poveci, jer me je dobro informal ov puta Blizgavica, ma je ovo dosti i masa je za da upamtimo da nasa glava smrdi. I kako smrdi!

Isto namestništvo do Trsta ko jos vavek brani Talijane. Je opralo dobro glavu komunistima — jer je stari Rizzi rekurs udelal da si jednomu dva stipendija dali — ma ne samo da njim je opral glavu; ma njim je unistil sve ce su udelali va zadnjoj seduti, pa da se de nove sakupiju i po pravici podeliju stipendije!

Ma mislite vi, da ce oni isto po pravici udelati? Aj bo! Ako oni i ne dadu oba dva Celli, dati će jednega kemu drugemu, ki i nema potrebi, jer oni na friznoga siromaha ne kalkulaju, njima je do potrebe judi ki imaju cesagod, za to jih ovom mrezom do stipendiji lepo latiju, da tako vise nis njim ne moreju reći.

Ki ne zna da je i Mastega najviše kričal na nase doture! Ma oni su kalali mrežu do stipendija na njegovu sina i tako dvie su latili oca i sina a tako spasil i sebe jer njim vise ne odkrije oltariće. Evo dunka kako finju lasiti ostavljeni za siromahu decu, da i oni mogu stidijati.

Glava nam dunka, braćo moja, smrdi, dunka glavu izlecimo, i kada glavu izlecimo izleciti čemo celo telo! Reprezentancija, moji građani smrdi!

Ma sada mi malo recite, ki dela ovu glavu? Ki dela reprezentanciju? Mi kada su votaciji!

Vite dakle da vi mozete udelati sve ono ce sam ja parvo rekeli, da imamo udelati, a neki do vas su mi rekli da ne morete, jer ste kopaci, ne mojte dunka mai reći da vi nis ne morete, jer ste kopaci, jer ce vam se rugati vasi neprijatelji i ce vam reći da ste pandoli, da nis ne znate na svetu.

Vi blago morete, anzi sve morete, jer kako ste mi rekli vi delate sa votim reprezentanciju; dunka, ako već ne udelate ovakovu reprezentanciju, ma date vot, kada budu votaciji, dobrem i cestitem juden, ki će znati govoriti i braniti nas na komunu, ki neće skakati ka arlekinu, kada ki šior doktor potegne spagić ali ce mu znati reći to ne vaju udelati jer je nepravo; puk ne vaju tlačiti, ali ga vaju pomoci, jer je nas brat; ovi stipendiji vaju udeliti onemu, a ne ovemu ki nema potrebe, on put ste sve udelali ce imamo udelati.

Lako je dunka sve ovo udelati samo kada se hoće; jer je lako, kada budu votaciji, dati svoj vot za jude ke nasa stranka preporeci, a kada date lepo vas vot vi ste sve udelali.

Složno dunka, složno kad pride za nas ti blazen dan. Ne mojno se pustit vise, ka nasi reprezentanti za nos peljat za jednu koronu ili za bokunić starke i malo makaruni, ne mojno on dan se plasiti izgubiti jednu zrnada, jer koliko ji izgubimo kad je grdo vreme, ne mojno se tada skazavat ma ja ne mogu, ma tako, ma ovako, jer ako pustimo jos ovu reprezentanciju, do malo ce će biti do nas.

Ma svi ko braća skupimo se ka jedno telo, i svi pojdimu dat vot za nase jude, da tako napokon finju sve sramote va nasem dobrem gradu. Jer kada nasi budu va komune, orezati će se malko krila onim ki nas toliko muce i tolike nepravice delaju.

Složno dunka braćo Cresani! Čekajmo velikom željom sretni dan do votaciji za kazati nasim neprijateljima, da nesmo blago ma judi ka i oni, a i pametni do inji, jer smo pravedni i jer se bojimo zla drugim delati.

Složno i Bog ce nas pomoci!

Vas Brus.

Dobra ruka družbi sv. Cirila i Metoda za Istru.

U Voloskom darovaše:

G. Viktor Tomičić i obitelj 40 k. Supruzi Andre i Fanny Stanger 20 k. G. dr. Janežić 20 k. Monsignor Vinko Zamlić 10 kruna. Obitelj Inocent Stanger 10 k. Avelina i dr. Niko Fabianić 5 kruna. Anka i Ulrike Stanger 5 k. Dr. Ivan Pošćić i obitelj 4 k. G. Luznik 4 k.

Po 3 kruna darovaše:

Gg. Ivan Marušić, Anton Bačić, Karlo Jurković, Anton Šimunčić i Miho Vahtar.

Po 2 kruna darovaše:

Gg. Marija udova Mürthal, Amelija Rauch, Marija udova Sucić, Joško Šoštarčić, Benedikt Rajčić, Ljudevit Trinajstić, Fanny Gršković, Samuel Vladisković, Ivan Marčević, Gjurjo Rajčić, Andre Blečić, Josip Fiala, Uljana ud. Perčić, Mate Brajša, Vinko Tomasić ml. Fr. Josip Sever, Anton Krulčić, Ivan Večerina, Rajčić Vjekoslav, Rudolf Mandić, Ivan Kukac, Ivan Mohović, Toma Šačar, Marije pl. Zambelli, Josip Vladisković, Paškvala Trinajstić, Santa ud. Vladisković, Antun Ličan, Ivan Gauš, Anton Brezovec, Anton Linardić, Stjepan Vladisković i k 10.

Po 1 krunu darovaše:

Gg. Ante Letiš, Ivan Gerlac, Josipa Štruceelj, Anton Pošćić, Urban Peraz, Felice Stanger, Josip Hrvatini, Petar Rubinić, Grga Vazmina, N. S. Antun Menla, Josip Afrić, Josip Šebalji, Anton Vahtar, August Viskanić, Josip Rajčić, Vjekoslav Tomasić, Ivan Mandić.

Gg. Karl Vahtar 80 filira, Vinka ud. Milih 60 fil. Po 40 fil. gg. G. V. Josip Kinčela-Perenić.

Naknadno u to ime darovali su: gosp. Niko Perčić pom. kapetan Rieka k 10, Rudolf Stanger Opatija k 10, Mate Ručević Banderaš Matulji k 1, Vilma Živković Opatija k 2, Dr. Eugen Barac Opatija k 1, Rinaldo Bonani Volosko k 1, Jakov Kozen Volosko k 2, Ante Justić Opatija k 5 i 60 Andre Medvedić Rieka k 4.

Ukupno 254 kruna i 90 filira.

U Opatiji darovaše:

Gosp. F. Doberlet 20 kruna, gg. Mate Dubrović i Hartman svaki po 10 k. gg. Š. Perčić, Ivan Juncić i Anton Jurković po 5 k. N. N. 4 kruna, gg. Perpić umir. pukovnik i V. Car Emina po 3 k.

Po 2 kruna darovaše:

Gg. Fiamin Ivan, Tomasić Pavao, Jurković Pavao, Priskić Ivan, Halanska Ivan, dr. Barač, Josip Zignić, Černe Maks, Julij Miran, Anton Bošnjak, Ivan Letiš trgovac, Srećko Ferić, gđja. Margareta Justić, A. Priskić, Ivan Miran, Petar Priskić i Rajčić August.

Po 1 krunu darovaše:

Gg. Dr. Ivan Letiš, Adolf Junti, Stipančić Mate, Stj. Rumac, Ivan Letiš fotograf, J. P. Ježica Kostantin, Milovan Miran, Baratić L., Široka Cezar, Juraj Vavra i Anton Pošić.

Ukupno 111 kruna.

U Rukavcu, Mihotići i Francići darovaše:

G. Mate Kundić 5 k. Č. g. Josip Petrak kapelan 3 k.

Po 2 krunu darovaše:

Gg. Vjekoslav Kinkela st., Ivo Franki učitelj, Matko Mandić prof., Obitelj Kučić, Milan Kundić i Dr. Čiković.

Po 1 krunu darovaše:

Gg. Josip Grgurina, Ante Grgurina cand. med., Tereza Grgurina, Anton Grgurina, Vjekoslav Simić, Ivan Vlah, Mate Gržinić, Vinko Grgurina, Ida Grgurina, Ivanka Osojnak, Josip Kinkela, Dinko Spinčić, Antonija Spinčić, N. N., Ivan Brčić, Alberto Albertini, Anastazija Kundić, Rafael Kundić, Andrej Gržetić, Niko Gržetić, Nikola Osojnak, Marija Osojnak, Ob. Rubesa, Franjo Mavrović, N. N., Jožo Blažić učitelj, Josip Mandić, Vinko Kinkela, Vjekoslav Kinkela inr.

Po 50 helera darovaše:

Gg. Fran Milostnik, Ivan Rubeša, Ljuzo Kruljčev (županov), Franjo Grgurina, i Mimica Mandić.

Po 40 helera darovaše:

Gg. Ernesta Albertini, Josip Crnić, Frane Sušanji Jurež i Andre Luksetić.

Osim toga sakupilo se je u istu svrhu u veselom društvu kod gosp. Mavrovića 27 kruna i 10 helera.

Ukupno dakle 80 kruna i 60 helera.

U Lovranu darovaše:

Gg. Polčić Ivan k 120, Kalokira Josip k 1, Basan Anton k 1, Basan Frane k 2, Vodopić Ant. k 1, Peršić pl. Higjin k 2, A. Desković k 2, I. Turčić k 1, Josip Tominić k 2, E. Peršić k 2, Stanger Josip kruna 4. (Predano mjestnoj podružnici).

Jošte su darovali gg.: Vincent Matečić Rieka k 20, Marija udova Sučić, Marijanica Volesko k 2, Sofija Šabec Skrbidić k 10, Jakov Doričić Rieka k 2. Na Božić sakupljeno u veselom društvu kod Brajana u Srdocih na predlog Boža Mohović k 9. Niko Paladić Brseć k 4, Marija Turk Opatija k 2, Benedikt Fiamin Sužak k 10. Sabrano kod zabave „Sloge“ u Zametu na Silvestrovo k 12 i 26, Ivan Srdoč Prešić darovao za dobru ruku k 4. Bog pozivi sve darovatelje!

Domaće vijesti.

Die Italienisch-liberale Partei in Istrien.

Verräther Salo schreibt in seinem letzten Schmierblatte Wunder von dieser Partei. — Unter Anderem lügt er, dass sie von Tag zu Tag an Zahl und Bedeutung gewinne. Ganz erlogen! Vor 20 Jahren war ganz Istrien unter der Herrschaft dieser Partei. Die einzige Gemeinde Kastava war in unseren Händen. Und jetzt? Jetzt gibt es in Istrien mehr Gemeinden mit einer croatischen Verwaltung, als mit einer italienischen. Und von Jahr zu Jahr verliert die italienische Partei in Istrien an Boden, denn sie ist die Partei der Defraudationen, der Misswirthschaft, der Unterdrückung der armen Landbevölkerung und deswegen kehrt ihr das Volk den Rücken. Die Italiener gehen zu den Socialisten über, die Slaven schliessen sich an unsere croatische Partei an. Das ist die pure Wahrheit. Was sonst Salo darüber schreibt, ist alles Lug und Trug.

Banditen Angriffe. Krstić greift wiederum im Auftrage des Constantini und Puović den hochgeschätzten Baron Ransomet an. — Der Herr Baron bedarf nicht, dass wir ihn vertheidigen. Sein rühmlicher Name schützt ihn genügend gegen jeden schmutzigen Angriff der italienischen Bandite; jedoch wir können nicht umhin unserer Entrüstung darüber Ausdruck zu geben, dass sich ein Fallot, ein gemeiner Betrüger nicht einmal untersteht einen Ehrenmann, wie es der Herr Baron ist, in seinem eckelhaften Blatte zu erwähnen. — Italienische Deutschfreundlichkeit. Am 15. December fand in Triest eine Volkver-

sammlung zu Gunsten der italienischen Universität statt. Nach der Versammlung zog die Menge durch die Stadt schreiend und johlend. Als die Menge, welche von italienischen Hochschülern angeführt war, auf den Leipziger-Platz vor das k. k. deutsche Staatsgymnasium kam, da begannen die Studenten gegen die Deutschen zu demonstrieren und zu schreien: „Abbasso i Tedeschi, fora i Tedeschi“ d. h. nieder und hinaus mit den Deutschen. — Und doch waren die Demonstranten Anhänger eben jener italienisch-liberalen Partei, für welche Salo die Deutschen so zu erwärmen sucht. Wie kommt dies? Erkläret mir Graf Salo von Liziriti!

Kontesa straši. Svaki put kada se približuju komunjki izbori pokaoše se na jedanput kontesa, pak gre od kući do kući, agitirajući za Talijane. I sada već nekoliko vremena hodi po Voloskem i po Opatiji mitit i lovit narod za bezbožne Talijane. Da ljude primami za se ona nagovara, ona maže, ona laže kako i Krstić. Znamo naime kuću va ku je prišla, pak je onako liumerski pitala: „Čete bit vi s nami domaći zać te Hrvati ako dobiju delat na Voloskem peškariju i potrošit te dvajset tisut fjinori i da će bit plaćila veća. Va Pule va Rovinje va Pazine zapoveđaju Talijani, zać ne bi i puli nas!“ Koliko besed, koliko i laži. Pitamo mi kontesu: Ki su ti domaći za keli ona okolo agitira? Ča su možda Krstić, Puović, Constantini domaći a ča su Stangeri, Tomičić, Tomašić, Varijen, Jurković, Simunić furešti a? Vidiš konteso kako varaš ljude!

Najveća je laž da će Hrvati potrošiti za peškariju dvajset tisut fjinori i da će za to bit plaćila veća. Dokazi konteso to ako moreš drugačije demo te držat da si patentirana lažnjavica. Takovimi laži vidite kontesa buni i umesmiruje naš puk a to je grdi i smrtni greh za kega će kontesa pred Bogom odgovarati, kako i svaki ki smutnju dela međ pukom.

Pak pitamo mi: za kega toliko kontesa agitira? Za talijansku-liberalnu stranku kako Krstić va svojoj krave zove svoju stranku. — A ča je ta talijanska liberalna stranka? To je stranka sveh talijanskih farmasuni, židovi i bezbožci na Primorskem v Istre va Trste i v Italije. To je stranka ke je svetemu otcu pape ukrala sve ča je imel, to je stranka koja proti našoj yere svemi moći dela. I za takova stranku kontesa okole agitira, ona ka se drži pobožna kako jedna svetica! Al je morda njija-pobožnost samo farizejstvo? Kontesa agitira za Pnoviča Constantina i Krstića ki nikada ni va creakav ne gredu ona bi htela da takovi ljudi z nasem komunom vladaju. Bravo šlora kontesa!

Nam je drago, da ste nami pokazali svoju pobožnost va pravem svetle. Znajie šlora kontesa da nam Vaša agitacija za talijansku-liberalnu stranku, za Krstića i kompaniju neće baš niš naškodit jerbo naš puk ni bedast i trubast, da bi se pustil od jedne kontese naputit.

Mi Vam čestitamo da ste se našla va kumpanije z jednem Krstičem i bimo Vam preporučili da greste lepo učinit s njim jedan vijaj va Rim. Još bimo vam preporučili da pustite politiku i agitaciju po bande pak da zamete lepo krunicu v ruki da vam se ne bi travinjalo ča se je jur Krstiću na Voloskem i v Opatiji dogodilo.

Kojih se tiče naka si ju zapišu za uho. Onim Njemcem u občini Opatija - Volosko, koji drže s propalickim Krstičem, koji prodavaju i šire njegovu smrdjuhu plaćenu od Talijana i koji svjestno ili nesvjestno drže Talijane i talijanaše za svoje prijatelje, dajemo na znanje sljedeći dogodjaj.

Dne 15. decembra 1901. držali su Talijani sastanak za ustrojjenje talijanskoga sveučilišta u Trstu. Kad je sastanak svršio prolazili su mnogi ti Talijani izpred c. kr. državne njemačke gimnazije. Prolazeć tuda vikali su „Abbasso i Tedeschi!“ i razbili dva stakla na zgradi.

Pribijamo: To se je vikalo sa talijanske strane, koja plaća Krstića, a koji se kaže tolikim i takvim prijateljem Njemaca, a koji za svoje strane s njim ljubakaju. — Koji koga jaće vara?!

O posljednjem izboru u gradu Plominu za sabor domali smo naknadno ovo što sledi: Izbornika bilo je upisano u svem 72. Gospodin komesar nije dozvolio da glasuju petorica izbornika, koji su ili mrtvi ili odsutni. Na ime ostalih 67 izbornika bili su odani glasovi za dra. Constantini iz Pazina. Običinski načelnik proglasio je uspjeh izbora ovimi riječi: „Naš kandidat dr. Constantini dobio je toliko i toliko glasi, konseguente mente on je zbran za deputata. Živio naš deputat! Živio Istria!“

Po tom nek svaki sudi kakvi su to Talijani izbornici grada Plomina, kojim treba hrvatskim jezikom oglašivati izbor.

A dr. Constantini, koga su izabirali, ne samo da neće ljetjeti govoriti ni riječi hrvatski u saborn, nego i stropotati će kao izvan sebe ako bude koj drugi hrvatski govorio.

Kako se još del naših ljudi dađu varati! —

A znatiželjni, jako znatiželjni smo jesu li svi izbornici iz gradića i okolice koja spada pod gradić, zbilja na dan izbora bili u gradiću i svi glasovali? O tom bi mogli saznat njihovi susjedi s jedne i druge strane i obavjestiti nas.

Ki će bit podošta Volosko - Opatijski? Na 7. decembra je doktor Jerolamo „in persona“ hodil po kućah pobirat glasi za deputata in tromba. Tako je prišal i va kuću jednega častitoga Vološčaka, ki se do duše drži za Talijana ale ki svoje. Volosko ljubi z dnšom i s telom. Jerolamo ga je prosil da neka gre glasovat za Constantina a čestiti starac je rekal da on ne gre nikamo zać da je prestar nego da misli da bi bila dužnost svakega pravega Vološčaka glasovat za Vološčaka prvo nego za furešta zać da će Vološčak svakako više storit za mesto va kem je rođen i zgojen nego jedan furešt. Na to je doktor Jerolamo rekal da ča za to da je furešt ter da će bit od sada napravo i podošta volosko - opatijski furešt Nemać zać, da će svi Talijani (?) volosko-opatijski glasovat za Nemać.

Naš pošten starac Vološčak ni se na to mogal prečudit kako se to more imet radje furešta nego domaćega proti kema se ne more reć niš slabega pak je rekal, da on i ako je vavek bil s talijanskim partidom da ovela puta seguro neće zać da vidi da ne dela pra. o. Sada dakle smo čuli z usti od samega Datora Jerolama da talijanski partid misli stavit Nemać za podošta a naši domaći neka budu hlapić. Nego za sreću ni Bog dal koje dugega repa!

Amerikneska reklama. Kostantini je hvala Bogu jedanput jednu pravdu dobil. Njigov pajdaš Krstić se je valje požaril da to va svojoj „matuljskoj krave“ javi celomu maćjemu svetu.

Tako delaju upravo amerikanski čarlatani, ki od grada do grada hode pak za svoje znanje i umenje (?) s plekati, i va fojeh reklamu delaju. Recite malo ste kada čuli ste kada videli da jedan albokat va foji stavlja ako je ku pravdu dobil. Čete reć da on ni stavil! Tararara! Kako bi se pak Salo azardal pred njegovoga znanja takovu bedastoću stavit va foj? Prepušćamo svakemu pametnemu čoveku da sudi ako je takova reklama častna za jednega odveta. Jedan dobar advokat ne rabi nikakove reklami po fojeh to znamo svi pak i naj-bedasteji tezak.

Civilo-Methodijski block-koledar za god. 1902. izašao je, te se dobiva u Puli u tiskari J. Krmpotić i drug. — Osim dnevnog blocka za trganje donasa i ljestvica pristojba te cienik za poštae i brojjavne pristojbe. Šalje se jedino proti gotovom ili pouzecu. Tko pošalje unapried k 1:20 na naslov: Tiskara J. Krmpotić i dr. u Puli (Istra) primiti će ga franco.

Svoj k svomu! „Croatia“ osiguravajuća zadruga u Zagrebu otvorila je glavno zastupstvo za ciela Istru, Gorica, Trst i Dalmaciju u Puli, te je sa poslovanjem jur odpočela.

Glavno zastupstvo prezeo je gosp. Lucko Križ, ravnatelj vinarke zadruge. — Veseljem javljamo ovu viest, pa preporučamo svakomu najtoplije našu jedinu domaću zadrugu, koja će prema ustanovama

svojih pravila polovicu čistog godišnjeg ostataka privadjeti javnim svrhama onih pokrajina u kojima radi, doćim će drugu polovicu upotrebljavati na sniženje premije njezinih osiguravnika. Ovakvo ne radi nijedno drugo društvo, nego sabire novac i odnaša iz naših pokrajina. Tu činjenicu neka svaki uvaži i svojski podupre taj naš domaći zavod. —

Vilja božja jednega izdajice. Na vilju božju bilo je nekoliko mladić puli Joškota na Voloskem, kade su se mej sobom prijateljski zabavljali. Okol jedanaeste uri prišal je tamo Rižo Nonin s Fiorentinom z još nekemi Talijani pak je valje počel smutnju iskat. Mladići su ga ošpotali kako jednega magarca; rekli su mu da je izdajica, da se je za beći Talijanom prodal, da za beći svoj narod, svoj jezik zatajuje. Rižo Nonin pun rakije se je na to razjadil skočil je vanka i počel je zvati ljude da neka se gredu tuć s njim, zuel je kapot i hitil ga je va blato tako da oni ki su se, ragajuć mu se, okol njega vrteli su lepo spacirali po Rižotovem kapote.

Rižo je zatim tako blatan kapot obukak i šal nazada Joškotu. Čovek ki je sve to videl i čul moral se je pitat je ta Rižo na razume ale ne! I takovo stvorenje drži „deputat in tromba“ za svoja sočija i takovo stvorenje drži talijanski partid na Voloskem za svoja kapuriona. Ala nisko ste spali reneugati!

Čitaonica „Zora“ u Opatiji imala je dne 22. decembra svoju glavnu skupštinu. U liepom svom govoru predsjednik je gosp. Fiamin pozdravio prisutne članova. Nakon što se pročitalo i odobrio zapisnik i izvješće blagajnika prešlo se na izbor novoga odbora. Želja svih članova bila je da stari odbor ostane i nadalje na čelu uprave, no na to je ustao g. predsjednik i izjavio, da se radi stanovitih razloga zahvaljuje na časti i na kraju predložio za predsjednika gosp. Viktora Cara Emina. Taj se predlog jednoglasno primio. Isto su tako jednoglasno i ponovno u odbor izabrana gg: Julij Miran kao tajnik i August Rajčić kao blagajnik društva. Nakon što je novoimenovani predsjednik zahvalio na povjerenju članova i počto se stvorilo nekoliko za društvo važnih zaključaka, predsjednik zaključil sjednicu položiv članovima na srce procvat i napredak toga liepoga društva.

Svi u subotu na zabavu. Naše vredno pevačko društvo „Lovo“ pripravlja nam u subotu lepu zabavu s plesom. Ovo je prva zabava što nam ju dava rečeno društvo u ovoj godini. Taj dan čemo čuti prvi put muški tamburaški sbor, za to valja da se svi dignemo i pohrimo u Zoru i tako pokazemo ljubav i naklonost prema tomu našem uspješnomu društvu.

Krstić mora sedam dan va katašić. On se jadi va zadnjog „tete“ da smo napisali da je čapal sedam dan pržuna. Smo mu mi krivi? Bilo mu držat jezičinu za zubi, pak mu se ne bi bilo niš dogodilo. To se zna da ga to peče, i on siromašina sve gleda kako bi dal svetu rog za sveću. Tako on donasa va zadnjog špuđacere početak te razprave, to se zna stešana po njegovu, kako njemu dobro stoji. Nego zaludo mu je i to — sentenca je Sentenca — a tu sentencu ni izrekal sudac ni Hrvat ni Slovenac već sudac ki drugačije očito s Talijani drži. Istina je, da ni g. dr. Janežić ni zadovoljan sa šentencom, za to je i rekuril va Trst. Nego Krstić govori: Ja, avokat Brajtner je rekal to i ovo, po onem ča je on rekal Krstić ni niš kriv. Pak da se ne razpukneš od smeha? Brajtner je avokat i abrej. On je za plaću imel branit Krstića i branil ga je. To je njegovo pravo. Brajtner bi bil isto onako a morda i ljepše, zać bi mu laglje bilo, branil i dra. Janežića, kad bi ga dr. Janežić bil za to platil. Brajtner je mogal brbljat ča ga je bilo volja — to mu zakon dopušća. Ale to nima vredit za suca. Zać je tu razprava? Zato da stvari priđu na svetlo. I prišle su. A prišle su tako da je Krstić dobil fažola. Pak još neć. Ta isti Brajtner, ki je Krstiću kako Bog, rekal je na razprave ove besedi: Dugo od mane misal, da bi dr. Janežić bil učinil onu falifikaciju za svoju korist ale za svoj žep, on

je to storiti za koristit "Posujilnica" Fandonje su jedno i drugo. — Dr. Janežić je učinio ono ča je videl da mora storiti. — I pravo je učinil, zač da je krivo bi ga bila već prokura od štata šćapila va svoje ruki a Krstid nebi bil moral poč sedam dan va perzun.

Zabava „Istarske vile“ u Hrv. domu u Kastvu prošla je na Silvestrovo krasno. — Mnogo ljudi iz grada i bližnjih i daljnih seoskih županija došlo je na tu zabavu. — „Vila“ je pjevala tako skladno teške komade, da časti meštra i učenika, sborovodju g. Milnersića i pjevača. Igricu odigrali su trojica psove dobro. Kod tombole razdijelilo se je liepih darova, i kod toga se zabavljalo. Oduševljenje doseglo je svoj vrhunac — bilo je upravo neopisivo o pol noći.

Zguren starac, s bradom do tla, ogrnut psove u ogrtač posut sniegom — godina 1901. — prošao je pozornicom. Mlada djevojčica svečano obučena, s hvatakom trobojnicom preko ramena i prsiju — sa zabilješnom godinom 1902. — stupila je na pozornicu, bengalsko svjetlo razsvjetljivalo ju je s jedne i druge strane, a ona, gospođica Božena Kucić, držala je upravo krasan pozdravni govor, s puno želja domoljubna Hrvatića svom hrvatskom rodu i svojoj hrvatskoj domovini.

Pleskanju nije htjelo biti konca ni kraja. Zastor morao se je po tri puta opet dignuti. I kasnije se je animirano zabavljalo a i za Družbu se je nekoliko sakupilo.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila i Metoda za Istru u Mošćenicah priredjuje dne 12. o. m. svoju prvu zabavu sa sljedećim rasporedom:

1) Klevatnikom hrvatske deklamuje gđjica Ivka Malinarić 2) „Misi moje“ pjeva mošćenički mješoviti zbor. 3) „Ona je ginha“ šaloigra u jednom činu. 4) „Gdje je stanak moj“ pjeva mošćenički mješoviti zbor, a iza toga ples. — Početak zabave u 7 sati ulaznica za članice 20 fl. a za ne članove 1 k. — Umoljava se članice neka dođu sa znakovima. Posebni pozivi neće se pošiljati s toga molimo sve prijatelje i znance da nas izvole u što većem broju posjetiti. Mi preporučamo svim našim rođoljubom va Mošćeničine, da na 12. o. m. podju svi va Mošćenice, da se onako lepo i srdačno pozabave, kako to mora samo braća među sobom.

Poplašil se konj. Ponderljak za podne poplašil se je jedan konj od depozita bira Heim, koji je stajal pred Wienerheimom. Ima se zalvalit obćinskemu redaru Podreki koji je konja zaustavil pred Posthornom u Skrbidih da se ni dogodila nikakova nesreća.

Arestiran oficir. Sinoć je policija u Opatije aretila jednoga gospodina obučena po oficirskn jerbo je va bazaru Mandria ukral jedan prsten. Pod pratnjom jednoga oficira bil je ta gospodin odpraćen na Rieku da se kod Platzkomanda ustanovi dali je oficir ili ne, pak da se proti njemu po zakonu postupa.

Za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru sakupilo se na Lucijinu u krčmi Vinka Grurine u Jušidih za družbu k 3 i 50 koje su bile izručena blagajniku mužke podružnice u Kastvu.

Blagajnik mužke podružnice sv. Cirila i Metoda va Veprincu daje izvješće o primljenih darovih sakupljenih na Stepanju u gostionici kod Blagara na Veprincu: Č. gosp. Barbić Miho kapelan k 10, za mltu tudjeh žigio para 20; gg. Pošćić Josip Cimbic i Kolavo Martin po k 2; Kristof Josip stolar, Andrećić Andre i Pošćić Anton Ivanov po k 1; Blagar Ivan od rasprodaneh Jemerščevih knjig „Hrvatski narod“ k 4. Na Silvestrovu u večer u gostionici kod istog između gostova Poljanac i Veprincana na predlog č. g. Barbić Mihe kao oprost i zahvalu na koncu stare godine i za bolju budućnost u novoj godini 1902. sakupila se svota na korist siromašne istarske djece k 12 i 13 para.

Nadalje na predlog gosp. Petra Velčića pravnik sakupilo se u veselom društvu u čitaonici u Mošćenicah k 2250. Darovali su gg: Rumac Mate, Marko Gočić,

Rubinić Josip i Anton Paž župnik po k 2; Petar Velčić, Petar Rubinić, Kalokira Josip, Rubinić Anton Jelusić Riko, Negovetić Josip, Mačul Anton, Bradetić Anton, Rašel i Ružica Velčić, Felice Mohović, Jelusić Frane i Amerigo Kurelić svi po 1 krunu. Domal-dović Fortunato, Pavica Negovetić, Domal-dović Regina i Josipa Rubinić po 40 heleri. Čović Anka 60 h, Rika Valčić, Marija Detan, Amalija Domal-dović, Rubinić Franjica, Jeletić Nikolina i Ivka Peršić 20 helera. Živili darovatelji i darovateljice a osobito naši vredni Breščani!

Za djačko pripomoćno društvo va Pazinu darovali su gg. supruzi Dr. Andrija i Fanny Stanger k 20 a isti za bratovštinu hrvatskih ljudi u Istri k 10. Rinaldo Bonani u Voloskom za prvo imenovano društvo k 1, Andre Medvedić, Rieka k 4. Živili darovatelj!

Za pogorelca Ivana Krbavčića u Sovinjaku darovao je g. Viktor Tomičić k 10. Bog mu plati i nasledovali ga drugi!

Čuda se događaju još. Va Parizu je ovi dni jedan mladić od 19 let neki Louis Georgia delal na krova od jedne kući na šest podi va rue du Renard kad mu se je na jedanput spuznula noga i on je pal na dvorište od kući od šestoga poda dole prez da se ni ni najmanje udrl. Kad je pal se je sam zdignul i šal je nazada na delo.

Talijanske živine. Neki dan je neki kmet Vincenzo Cerasani iz sv. Benedeta blizu Aquile u Italije prišal večer doma i buduć ni našal pripravnu večeru ubil je sa vilami ženu pred malim sinčićem. Kad je ubil ženu pobegal je da ga policija ne najde (po pravu talijansku op. sl.)

Nekn večer napala su va Francenigo u Italije dva brata Iro i Elio Contarini na javnoj ceste i prez nikakovega uzroka pet gospodari od istega mesta. Četiri od njih je teško ranjeno nego sve jedno se duhtori nadaju da će ih spasit ali jedan od njih će za seguro poginut. Razbojniki Iro i Elio su pobešli.

Na 2. o. m. bili su va Napule areštani neki Francesco Luizzi iz San Nicandro di Bari i njegova frajarica Angela Belviso za to ča je prvi ubil sekirum svoja sina pri čemu je frajarica Angela Belviso bila pomogla. —

Obilnost vina u Italije. Prošlo leto je bilo u Italije strašno puno vina. Tamošnji vinogradari već ne znaju ča bi storili da prodaju svoje vino. Sad su se počeli složiti va društva pak da skupno pošiljaju vino zvan Italije. Se zna, da ča ga najviše prit k nam u Austriju, ča je poradi vinske klauzole jako lahko moguće, pak će se dogodit da poradi talijanskega vina neće se moć domaće prodati ni darovat.

Talijani z Italije delaju na svi mogućni načini da se vinska klauzola leta 1903. obnovi a istarski njim Talijani gredu na ruku na očitu škodu i propast istarskega kmeta.

Ki nam je ča poslal.

Uprava „Narodnega lista“ primila je u ime predplate za celo leto od gg.: Matije Cucančić Pazin, Ivana Grbac Srdoš, Juraja Vranjac Umag, Mata Srdoš Srdoš, Ivana Mrčelja, Mata Mrčelja Mrčelji, Vjekoslav Jurković Barić Volosko, Ivana Blečić Zemet, Ivana Marak sv. Frančiško, Dubrovčić Josipa Rieka, Josipa Frol Jelšane, Antona Belanić Trst, Ivana Mrčelja Zemet, Antona Mrčelja Mrčelji, Mata Rumac Brest, Antona Lončarić Dobrinj po k 4, Srećko Letiš, Ivan Letiš Opatija, Ivan Franković Rubiš po k 6.

Za pol leta platili su gg.: Franjo Franković Kopar, B. Vitezić Lindar, Anton Bačić, Tomo Šafar Volosko, Andre L. Antić Aakar, Eduard Gržetić Tinjan, Anton Božeglav Podgrad, Ivan Vlah Vidić Jušid, Josip Baumgartner Opatija, Viktor Slavić Matulji, Bruno Jurinčić Resika, Mate Šepić Kastav, Čitaonice Berseć, Rajmund Jelusić Berseć, Miroslav Grossmann Kastav po k 4; Rajmund Jelusić za 10 iztisaka za pol godine k 20; isti za leto 1900 k 4; Josip Sever Volosko k 5, Mate Franković Drenova, Ante Vidak Barkovlje, Anton Bertoiša

Pazin, Luka Medvedić Klana, Ivan Afrid Bergud V., Vinko Blečić Srdoš, Ivan Ukorić Podrag, Hlanuda Anton Veprinc, Vinko Mavričić, Petar Grabrovac, Petar Rosović, Josip Sandalj Draga, Gašpar Jedretić Berseć, Josip Kinkela Jurđani, Ivan Cetina Breza, Gregor Zadković Beš, Roman Forempohor Bakar, Kucić Frane i Carlevaris Frane Kastav; Anton Antić Bakar, Mate Črnac Račjavas, Frane Kršanac Lovran, Ivan Kožul otac i Ivan Kožul sin Lovran-Opric, Andrija Muškardin Mošćenice, Jurčić Miho Vele Mune, Ivan Domal-dović Mošćenice po k 2. Mate Cucančić Klana, Josip Dubrovčić Frančić, Hlanuda Andre Pularska po k 3; za četvrt godine Rikard Stipković Kastav 2 k, Ivakin Ferlan Wienfeld Pa N. A. k 2 i 60, Karlo Botegao Tinjan k 7, Ivan Turak Brnčić k 1, Franjo Drenjević Volosko darovao je za „Narodni list“ 5 kruna.

August Halauska, slikar.
Opatija br. 267.

Preporuča se slavnom občinstvu
za bojadisanje soba, deko-
racije, bojadisanje drva i
sve što spada u njegov
zanat.

Solidna izradba. — Umjerenе cijene.

Krojačka radiona!

Podpisani stavljaju sl. p. n. občinstvu do znanja, da su otvorili svoju novu radionu svakovrstnih pomodnih gospodskih odijela

Naručbe izvršujemo solidno, brzo i uz veoma umjerene cijene, te se time sl. p. n. občinstvu koji mjestu toli i okolice najtoplije preporučujemo za što više naručba uz geslo

„Svoj k svomu“

sa veleštovanjem

Špan & Pećnik
državna centa, Vila Ježica
Opatija.

Siegfried
Tesolini
Volosko 25.

Prima namještaje za električne svjetiljke i zvončice. Drži također u skladištu sve za slične radnje potrebite sprave i to uz najniže cijene.

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu, stojeća pod zaštitom obćine slob. i kraljevskog glavnog grada Zagreba, otvorila je

GLAVNO ZASTUPSTVO

za Istru, Goricu, Trst i Dalmaciju sa sjedištem u Puli.

Upozorujemo svakog valjanog kućegospodara, da sve svoje zgrade i pokretnine osigura proti požaru i šteti od groma kod „Croatiae“ već načela radi, da novac ne ide u tudjinu.

Osiguranja se primaju uz vrlo nizke cijene i dobro jamstvo.

Mjestni zastupnici traže se u svim selima i gradovima Istre, Gorice, Trsta i Dalmacije. Ponude se šalju na:

Glavno zastupstvo „Croatiae“ u Puli.

Posujilnica u Voloskom

registrana zadruga na ograničeno jamčenje.

Prima novac na štednju od svakoga, te plaća od istoga 4 $\frac{1}{2}$ % kamata, čisto bez ikakvog odbitka. Rentni porez na uložke plaća posujilnica sama.

Vraća na štednju uložene iznose bez odgovjedi, pridržaje si ipak u osobitih slučajevih, pravo otkaza u smislu § 8 društvenoga statuta.

Zajmovo (posuđe) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati: svaki dan izim nedjelje i blagdana od 9—12 sati pp. i od 3—6 sati poslie podne; u nedjelju i blagdane od 9—12 pp.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se za sada u odvjetničkoj pisarni Dra. Janežića u Voloskom.

Poblize informacije dobivaju se u pisarni Dra. K. Janežića i Dra. A. Stangera u Voloskom.

Novčani promet u god. 1900 iznašao je K 979.634-64. — Garancija iznašala je K 108.963-—. — Uloženo je bilo u posujilnici god. 1900 K 427.834-33.

Ravnateljstvo.